

■ Cəlil Cavanşir

Hələ ustalıq qazanmamış kəndirbaz kimi, tutmağa bir yer axtara-axtara, hər addımdan sonra dayanaraq, qollarımı dənizin üstündə süzən qağayı kimi yanlara açıb özümü qapıya çatdırdım, damağımdakı siqaretin tüstüsündən yaşaran gözlerimi silib, gicəllənən başımı qapının çərçivəsinə söykəyib dərindən nəfəs aldım və beş addımdan

Bir şüşə ucuz şərab, ağ pendir sifariş verib aşağı çökdüm. Başımı qaldıranda piştaxtanın küncünə qısılmış, mənə maraqla baxan xanımla göz-gözü gəldim. Suyuşirin, azcığı şişman, qısa saçlı, mən yaşlarda bir qadındı. Bəlli ki, bu kafenin zəhmətkeşlərindən idi. Gözlerini qıyıp diqqətlə mənə baxırdı. Az tanınmış şair olmağın pis tərəfi də budur. Baxışlarından heç nə başa düşmək mümkün deyildi. Hər halda reytingsiz televiziya proqramlarında hay-küylə danışan, qarşısına çıxan istənilən peşə sahibini "danılayan" gənc şairi tanımamış olmazdı.

Yəqin ki, tanıyırdı. Hər halda, az da olsa tanıyırdım. Böyük ehtimalla mən ona tanış gəlmişdim. Ola bilsin ki, məni efirlərdə görmüşdü.

Bəlkə də, oxucum idi.

* * *

mə xoş söz yazmağa peşman olurlar. Gənc qızların gənc şairlərin toruna düşməsi son vaxtlar ədəbi ictimaiyyəti ən çox narahat edən məsələlərdəndir.

* * *

Gənc şairin biri də mən. Keçən dəfə təsadüfən bir məclisdə tanış olduğum, filmlərdən, incəsənətdən, ədəbiyyatdan, fəlsəfədən söhbət etdiyim xanımın düz bir həftə zəhləsini tökdüm. Yazıq telefon nömrəsini mənə verdiyinə peşman oldum. Düzdür, ona qarşı hislərimin öteri olmadığına özümü inandırarsam da, xanıma bu dəlisov eşqimə inandırma bilmədim. Nəhayət ki, zəhlətökənlik etdiyimi dərk edib, "hücumlarımı" dayandırdım ki, böyük sevgimiz başlanmadan bitdi. Deməyim o ki, mən də digər gənc həmkarlarım kimi azadlığın tərəfdarıyam. Kifayət qədər, bəzən isə həddindən artıq azad davranışlarımla ətrafımdakıları təəcübləndirirəm. Nə isə, tanınmaq-

boşluqdaydı. Diqqətimi ondan yayındırıb süfrəçinin masaya düzdüyü nemətlərə: ucuz şərabə və pendirə baxdım. Bu havanın dərmanı, içməkdir. Qıpqırmızı şərabı badəyə süzüb birnəfəsə birinci badəni nuş etdim. İkinci badə də...Üçüncü badədə başımı qaldırıb qızın üzünə baxdım. Masanın yellənməsini unudub yenidən dirsəkləndim və şərab şüşəsini aşırıdım. Bu dəfə qız sakitcə içini çəkib, musiqini dəyişdi. Ətrafa yayılan sevdiiyım rok musiqisi kəfimi açdı. Süfrəçi cəld hərəkətlə özünü yeritib aşmış şüşəni qaldırdı, masanı sildi, mən dillənmemiş növbəti şüşəni gətirib açdı:

- Buyurun, müəllim.

* * *

Yox, bu qadının baxışları, davranışları çox qəribədir. Elə bil məni tanıyır. Sanki, mənə simpatiyasını hiss etdirmək üçün, arada göz süzdürür. Badələri bir-birinin ardınca boşaltdıqca, daha da həyəcanlanırdım. Qərarıslıqdan siqareti-siqaretə calamışdım. Alışqanım evdə qaldığı üçün, birinin oduna başqasını yandırardım. O da elə gözəl baxırdı ki... Qəfildən ağılıma gələn ideyadan, üzüm işıqlandı. Bu işi-ğim özüm görməsəm də, piştaxtanın arxasında nazla siqaret sümürən qadın yüz faiz görmüşdü. Astaca ayağa qalxıb səntirliyə-səntirliyə asılıqana yaxınlaşdım. Paltomun qoltuq cibindən yenəcə çapdan çıxmış şeirlər kitabımı və qələmimi çıxardım. Hər ehtimalla qarşı ya çantamda, ya da paltomun cibində yeni kitabımı gəzdirirəm. Bu verdim hər dəfə işimə yararır. Necə yaradığını izah edə bilməyəcək qədər sərxoşam və bu dəfə daha çox işimə yarayaçağımı hiss edəcək qədər ümidliyəm. Masaya qayıdıb, badəyə şərab süzdüm və başımı qaldırıb qızın üzünə baxdım. Gülməsədi. Süfrəçi ortalıqda görünmədiyi üçün mən də gülməsədim. Sonra kitabı nümayişkarənə surətdə qaldırıb, ona göstərüb masaya qoydum. Şərabı başıma çəkib, bir dilim pendir atdım ağızıma. Külqabıda tüstülənən siqareti götürüb tüstünü acgözlüklə ciyərlərimə çəkdim. Və hər şeyi unudub masaya dirsəkləndim...

* * *

Qadın təlaşla masaya yaxınlaşanda, üstümə dağılan şərabə fikir vermədən, qələmi çıxarıb avtoqraf yazmaq üçün hazırlaşdı. Adını soruşmadan bir-iki cümlə xoş söz yazıb, kitabı imzaladım və təbii ki, telefon nömrəmi də imzamın yanına yazmağı unutmadım. Qadın nə işlə məşğul olduğuma fikir vermədən, işini görürdü. Sonra... mSonra hər şey sürətlə inkişaf etdi. Suyuşirin, qısa saçlı qadın cəld şəkildə dağılmış masanı səliqəyə saldı. Əliylə masanın müvazinətini yoxlayıb, masanın hansı ayağının yelləndiyini anladı və mənim nəzakətlə ona uzatdığım şeir kitabını cəld şəkildə əlimdən qayıb aşağı əyildi və kitabımı masanın yellənən ayağının altına qoydu. Nəfəsimi tutub onu izləyirdim. Qadın ehmalca dikəlib nə rəğbət, nə də nifrət ifadə etməyən baxışlarını üzümə dikib əvvəlki kimi gülməsədi:

- Buyurun, müəllim...

Masanı iki əliylə yoxlayıb, yellənmədiyinə arxayın olduqdan sonra toppuş bədənini yırgalaya-yırgalaya masadan uzaqlaşdı. Dirşəkələri masaya söykəyib, başımı əllərimin arasına aldım. Masa yellənmirdi...

sonra küçədəki izdihama qarışdım. Harada olduğumu və gedəcəyimi yeri bilməsəm də qollarımı yanlara açıb izdihamın arasında dəli kimi addımlayırdım. Ətrafdakıların tənəli və istehzalı baxışları məni narahat etmirdi. Bu mərhələni çoxdan keçmişdim. Anıdan dayanmağımın səbəbi sadəcə damağımdakı sönmüş siqareti zibil qabına atmaq və yenisini yandırmaq üçün idi. Siqareti küçənin kənarındakı zibil qabına atandan sonra xatırladım ki, alışqanım evdə qalıb. Ürəyimdə özümü söyüb, ətrafa boylandım. Ətriyyat dükəninin qarşısında dayanıb həyəcanla siqaret sümürən cavan oğlana yaxınlaşdım, heç nə demədən siqareti damağıma qoyub üzünə baxdım. O da eyni qaydada üzümə baxıb əlində oynatdığı alışqanı yandırdı:

- Buyurun, müəllim.

Şəhadət barmağımla eynəyimi arxaya itələyib, təşəkkür etmədən yoluma davam etdim.

* * *

Hava soyuq və küləkli olduğu üçün, veyillənməkdən zövq ala bilmirdim. Qulaqlıqda Teomanın "Güzəl bir gün" mahnısı səslənsə də, bu günün gözəl olduğunu qətiyyən demək olmazdı. Evdən çıxdığım yarım saat olmamış, gəzməkdən sıxıldım. Daha doğrusu soyuqdan və üzümə çırpılan küləkdən bezdim. Qollarımı yanıma salıb mahnı dinləməyə başladım. Bu havada belə mahnılar insanda pozitiv əhval-ruhiyyə yaradır. Yolumun üstündəki zirzəmi-kafelərdən birinə girdim. İçəri bomboş idi. Bufetin piştaxtası arxasında oturan cavan süfrəçi məni görən kimi ayağa qalxıb ədəblə salamladı, bomboş kafenin masalarından birinin yanında dayanıb nəzakətlə gülməsədi:

- Buyurun, müəllim.

Alışqanım olmadığı üçün yandıra bilmədiyim siqareti damağımdan götürüb anlaşılmaz tərzdə mızıldandım, şarfımı, papağıma çıxarıb boş stullardan birinin üstünə atdım. Paltomu çıxaranda süfrəçi cəld hərəkətlə kömək etdi və paltonu götürüb qapının yanındakı asılıqandan asdı və eyni cəldliklə yanımda peyda oldu:

- Buyurun, müəllim.

Kimse məni tanıyanda dərhal hiss edirəm. Özümü qərribə hiss edirəm. Həyəcanlanıram. Bir az dizlərim əsir. Məsələn, o gün sərxoş olsam da, metroda mənə yer verən gənc qızın baxışlarından anlamışdım məni tanıdığını. Hələ o gün avtobusda... Televiziyaçıdan çıxıb evə gedirdim və az qala bütün sənişinlərin gözü məndə idi. Yeni tanıyırlar məni. Çox güman ki, şair olduğumu da bilirlər. Ehtimal ki, saytlarda çıxan şeirlərimi oxuyurlar. Dostlarım da tez-tez feysbukda paylaşır mənim şeirlərimi. Az-çox reklamım gedir. Ola bilər ki, məni tanıyırlar.

Belə məqamlarda narahat oluram. Əlim-ayağıma dolaşır. Məşhurluq o qədər də xoşuma gəlmir. Kimse məni tanıyıb diqqətlə üzümə baxanda özümü axmaq kimi hiss edirəm. Elə bilərəm uzaqlaşan kimi arxamca gülsürlər. "Bu ki, axmağın biridir," - tənəsini az qala hər dəfə eşitmiş kimi oluram. Bəzən hansısa universitetin qarşısından keçəndə gənc qızların baxışlarından oxuyuram ki, məni tanıyırlar da yaxınlaşmağa çəkinirlər. İndiki gənc qızların gənc şairlərdən çəkinməyini də başa düşmək lazımdır. Zavallılar salam verməyə, sosial şəbəkələrdə birçə kəli-

dan danışırıdım axı. Belə tanınmaqdan da olmaz. Bu sərbəstliyi ucbatından az qala əclaf kimi baxırlar adama. Bu öteri xoşbəxtliyi də çox görürlər...

* * *

Piştaxtanın arxasında oturan xanımın ısrarlı baxışları və səsinə yüksəltdiyi musiqi ucbatından özümü itirib bütün keçmişimi sürətlə və xotik şəkildə xatırladım. Son illərdə iki şeir kitabım çıxıb, televiziyalarda ara-sıra görünürəm, şairlərin toplaşdığı içki məclislərində mütləq iştirak edirəm, saytlarda, qəzetlərdə şeirlərim çap olunur. Əcəba, bu qadına hansı məclisdə iltifat göstərmişəm? Məni haradan tanıyır? Bəlkə, feysbuk dostumdur? Bəlkə instaqramda məni izləyir? Bəlkə, hansısa saytda şeirlərimi oxumuş gizli heyranlarımdan biridir? Yox, çox diqqətlə baxır. Özümü itirdiyim üçün təlaşla siqaret qutusunu masadan götürüb siqaret çıxardım. Siqareti damağıma qoymamışdan süfrəçi gənc alışqanı yandırdı:

- Buyurun, müəllim.

Yox, dəyəsen, bu gənc süfrəçi də məni tanıyır. Özümü topla-yıb dirşəkələri masaya qoydum. Masa elə silkələndi ki, diksinib içimi çəkdim. Masanın ayaqlarından biri əməlli-başlı